

Obsah

Slovo úvodem (Jan Dušek) 11

I. Městské státy Levanty v 3.–2. tis. př. Kr. (doba bronzová)

1. Ebla	21
1.1 Jibbit-Limova dedikace rituální nádržky a podstavce (Dalibor Antalík)	21
2. Mari	23
2.1 Niwar-Mérova dedikace chrámu (Dalibor Antalík)	23
2.2 Išup-ilova dedikace chrámu (Dalibor Antalík)	24
2.3 Zakládající nápis krále Jachdun-Lima na disku (Pavel Čech)	25
2.4 Zakládající nápis krále Jachdun-Lima na cihlách (Pavel Čech)	28
2.5 Šamší-Adadova votivní dedikace trnů pro idol (Dalibor Antalík)	35
2.6 Šamší-Adadova votivní dedikace ceremoniálního tympanu (Dalibor Antalík)	37
2.7 Izamina votivní dedikace Eštařiny sošky (Dalibor Antalík)	38
2.8 Pečeti z Mari	39
2.8.1 Nápis na pečeti Zimrí-Lima, krále Mari (Pavel Čech)	39
2.8.2 Nápis na pečeti Zimrí-Lima, krále Mari (Dalibor Antalík)	40
2.8.3 Nápis na pečeti Šibtu, královny Mari (Dalibor Antalík)	41
2.8.4 Nápis na pečeti Jamamy, princezny z Mari (Dalibor Antalík)	41
2.8.5 Nápis na pečeti Jarím-Lima I., krále Jamchadu (Dalibor Antalík)	42
3. Terka a království Chana	43
3.1 Awata-Ilova dedikace přívěsku z Terky (Dalibor Antalík)	43
3.2 Ammu-rapiho dedikace přívěsku z Terky (Dalibor Antalík)	43
3.3 Pečeť Iggid-Lima, krále země Chana (Pavel Čech)	44
3.4 Tukultí-Mérova dedikace žezla ze Sipparu (Dalibor Antalík)	45
4. Alalach	46
4.1 Pseudoautobiografický nápis Idrimiho, vládce Alalachu (Jana Mynářová)	46
5. Emar	54
5.1 Kákullova dedikace achátové perly (Dalibor Antalík)	54

5.2	Baal-malikova dedikace votivních darů (Dalibor Antalík)	54
5.3	Pečeti z Emaru (Pavel Čech).	56
5.3.1	Pečeť rady starších města Emaru	56
5.3.2	Pečeť emarského obětníka.	57
6.	Ugarit.	58
6.1	Šarrijellina dedikace stély (Dalibor Antalík)	58
6.2	Uzzínova dedikace stély (Dalibor Antalík)	59
6.3	Núránova dedikace rhytonu (Dalibor Antalík)	60
6.4	Nápis na sekýrce (Pavel Čech).	61
6.5	Pečeti z Ugaritu (Pavel Čech)	62
6.5.1	Archaická pečeť ugaritského krále	62
6.5.2	Nápis na početním válečku z Ugaritu	63

II. Aramejské státy Levanty v době železné

1.	Bít Bachíáni (Pavel Čech – Jan Dušek)	67
1.1	Dedikační nápis na soše vládce z Tell Fecherije.	67
2.	Sam'al/Ja'udí: nápisy ze Zendžirli (Jan Dušek)	73
2.1	Foinický komemorativní nápis krále Kilamuwy ze Zendžirli	75
2.2	Nápisy v sam'alském dialektu ze Zendžirli	76
2.2.1	Dedikační nápis krále Kilamuwy	76
2.2.2	Komemorativní nápis Panamuwy I. na soše boha Hadada	77
2.2.3	Nápis na památku krále Panamuwy II.	79
2.2.4	Náhrobní nápis Kutamuwy	81
2.3	Bar-Rákibovy aramejské nápisy ze Zendžirli	83
2.3.1	Stavební nápis krále Bar-Rákiba, č. 1	83
2.3.2	Nápis krále Bar-Rákiba, č. 2.	84
2.3.3	Nápis krále Bar-Rákiba, č. 3.	84
2.3.4–6	Nápisy krále Bar-Rákiba, č. 4–6	85
2.3.7	Nápis krále Bar-Rákiba, č. 7.	86
2.3.8–10	Nápisy krále Bar-Rákiba, č. 8–10	86
3.	Arpád/Bít Agúsi a ostatní nápisy z Aleppa a okolí	87
3.1	Dedikační nápis Taity, krále země Palistin (Pavel Čech)	87
3.2	Brédž: dedikační nápis Bar-Hadadův pro Melkarta (Jan Dušek)	89
3.3	Úmluvy na stélách ze Sefire (Jan Dušek)	90
3.3.1	Sefire I.	93
3.3.2	Sefire II	98
3.3.3	Sefire III	101
3.4	Náhrobní nápisy na stélách z Nérabu (Jan Dušek)	103
3.4.1	Nérab I.	104

3.4.2 Nérab II	104
3.5 Pečetítka z Arpádu (Jan Dušek)	105
4. Chamát (Jan Dušek)	106
4.1 Tell Áfis: komemorativní nápis Zakkura, krále Chamátu a Luaše	106
5. Aram/Damašek (Jan Dušek)	111
5.1 Dedikační nápis na slonovinové destičce z Arslan Taš	111
5.2 Dedikační nápisy pro Chazaela ze Samu a z Eritreje	112
5.3 Komemorativní nápis na stéle z Tel Dan	113

III. Foinické státy Levanty v době železné a perské

1. Maratos/Amrít (Dalibor Antalík)	119
1.1 Pillesova dedikace stély z Maratu (?)	119
1.2 Abd-Ešmunova dedikace sochy	120
2. Byblos (Dalibor Antalík)	121
2.1 Náhrobní nápis na Achí-rómově sarkofágu	121
2.2 Nápis na stěně Achí-rómovy hrobky.	123
2.3 Jachí-Milkův záznam o rekonstrukci chrámových staveb.	123
2.4 Abí-Baalova dedikace sochy.	124
2.5 Elí-Baalova dedikace sochy	125
2.6 Šipit-Baalova dedikace ohradní zdi	126
2.7 Abd-Baalova dedikace votivního daru z Byblu (?)	126
2.8 Rúkeb-íšova dedikace votivních darů z Byblu (?).	127
2.9 Jechaw-Milkova dedikace votivních darů	129
2.10 Anonymní dedikace skarabu z Byblu (?).	131
2.11 Náhrobní nápis na královském sarkofágu	132
2.12 Náhrobní nápis na Bat-noamině sarkofágu.	134
3. Bejrút (Dalibor Antalík)	136
3.1 Nápis na pečeti Azama z Bejrútu (?).	136
4. Sidón (Dalibor Antalík).	137
4.1 Náhrobní nápis na Gérot-Milkině urně ze Sidónu (?)	137
4.2 Nápis na pečeti kněžského činovníka ze Sidónu (?).	138
4.3 Bod-Ašstartova dedikace chrámu.	139
4.4 Bod-Ašstartova a Jatón-Milkova dedikace chrámu	140
4.5 Náhrobní nápis na Tabnítově sarkofágu	141
4.6 Náhrobní nápis na Ešmun-azorově sarkofágu	143
4.7 Baal-šilleмова dedikace sochy	146
5. Sarepta (Dalibor Antalík)	147

5.1 Šallúмова dedikace sochy	147
5.2 Abd-Chorova votivní dedikace dvou soch ze Sarepty (?)	148
6. Týr (Dalibor Antalík)	149
6.1 Magická formule na amuletu	149
6.2 Magická formule na amuletu z okolí Týru I.	150
6.3 Magická formule na amuletu z okolí Týru II	150
6.4 Nápis na pečeti Baal-jatona, kněze z Týru (?)	151
7. Dór (Pavel Čech)	153
7.1 Řecký dedikační nápis	153
8. Kypr (Dalibor Antalík)	154
8.1 Nápis na keramické nádobě z Kitia	154
8.2 Dedikace misky z Limassolu (?).	155
8.3 Milk-jatonova dedikace trofeje z Kitia	156
8.4 Milk-jatonova dedikace zlatého tepání (?) z Ídalia	158
8.5 Bodoova dedikace chrámového vybavení z Kitia	159
8.6 Náhrobní nápis na Ešmun-adúnově rakvi z Kitia (?)	160
8.7 Náhrobní nápis na Abd-Usirově a Amot-Ašartině náhrobku z Kitia	161
8.8 Náhrobní nápis na Arkitiově náhrobku z Kitia	162
8.9 Náhrobní nápis na 'thd-ině náhrobku z okolí Kitia	163
8.10 Náhrobní nápis na Parsajově a Šem-zebelině náhrobku z Kitia	164
8.11 Náhrobní nápis na Mattán-Ašartově náhrobku z Kitia	165
9. Arslan Taš (Chadattu) (Dalibor Antalík)	167
9.1 Zařikání proti působení démonů na amuletu	167
9.2 Zařikání proti uhranutí na amuletu.	171
10. Ur (Dalibor Antalík)	174
10.1 Amot-Baalina dedikace slonovinové kazety	174

IV. Státy jižní Levanty v době železné a perské

1. Izrael (Jan Dušek)	177
1.1 Kalendář z Gezeru	177
1.2 Náписy z Kuntillet Adžrúd	179
1.2.1 Náписy vyryté na okrajích kamenných misek	182
1.2.2 Náписy vyryté na keramice	182
1.2.3 Náписy psané inkoustem na keramice (<i>pithei</i> A – C)	183
1.2.4 Náписy ve foinickém písmu psané inkoustem na omítce	186
1.3 Samařská ostraka objevená roku 1910.	187

1.4	Samařská ostraka objevená „Spojenou expedicí“	198
1.5	Fragment stély ze Samaři objevený „Spojenou expedicí“	199
2.	Judsko	201
2.1	Ostrakon z Chirbet Kejafa (Pavel Čech)	201
2.2	Jeruzalém: komemorativní nápis ze šiloašského vodovodního tunelu (Jan Dušek)	205
2.3	Jeruzalém: fragment stély (Jan Dušek)	207
2.4	Jeruzalém: fragment stély o vodní stavbě (?) (Jan Dušek)	207
2.5	Jeruzalém: náhrobní nápis správce paláce (Jan Dušek)	208
2.6	Jeruzalém: amulety z Ketef Hinnóm (Jan Dušek)	209
2.6.1	Amulet I	210
2.6.2	Amulet II	211
2.7	Nápisy z Chirbet el-Kóm (Jan Dušek)	211
2.8	Nápisy z Chirbet Beit Lei (Jan Dušek)	214
2.9	Nápis z jeskyně u Ěn Gedí (Jan Dušek)	215
2.10	Nápis na granátovém jabličku ze slonoviny (Jan Dušek)	216
2.11	Nápis na kadidlovém oltáři z Lakíše (Pavel Čech)	217
3.	Hebrejská pečetítka a hebrejské buly (výběr) (Jan Dušek)	219
3.1	Pečetítka	219
3.2	Buly	223
4.	Pelištejská oblast (Jan Dušek)	226
4.1	Dedikační nápis z Ekrónu	226
4.2	Dedikační nápis na nádobě z Ekrónu	227
4.3	Nápisy na nádobách z Ekrónu	228
4.4	Pelištejské pečetítko	229
5.	Ammón	230
5.1	Stavební nápis z citadely v Ammánu (Jan Dušek)	230
5.2	Nápis na bronzové lahvi z Tell Sirán (Ammán) (Jan Dušek)	231
5.3	Nápis z římského divadla v Ammánu (Jan Dušek)	232
5.4	Nápis na omítce z Dér Allá (Pavel Čech)	232
5.5	Ammónská pečetítka (výběr) (Jan Dušek)	240
6.	Moáb (Jan Dušek)	242
6.1	Fragment královského nápisu z Keraku	242
6.2	Komemorativní nápis krále Měši na stéle z Díbánu	243
6.3	Nápis na oltáři z Chirbet Mudejine	251
6.4	Královský nápis z Moábu (?)	251
6.5	Papyrus „Marzéach“	253
6.6	Moábská pečetítka (výběr)	253

7. Edóm (Jan Dušek)	255
7.1 Edómská pečetítka (výběr)	255
Zkratky	257
Použitá literatura	259
Rejstřík	283
Summary	287
Ediční poznámka	288